
HOOFDSTUK I.

Lieve kinderen, een belangstellende vriend komt tot u in deze regelen, om een gesprek te houden over eenige gezangen in gebruik bij de Nederduitsche Gereformeerde kerk.

Laat ons beginnen bij het eerste gezang. Daar lezen wij:

›Halleluja! lof zij den Heer!
Aanbidt den Vader, geeft Hem eer,
Den Schepper aller dingen!
Den roem van zijn barmhartigheid,
Zijn wijsheid, macht en majesteit,
Moet al het schepsel zingen.”

Halleluja. Dit is een Hebreeuwsch woord en beteekent: Prijst den Heer. Wie waren de Hebreëen? Wie van u, kinderen, kan het zeggen? Het waren de Joden, niet waar? Gij weet, Paulus heeft ook een brief geschreven aan de Hebreëen. Waar staat hij te lezen? Een antwoordt: ›In het Nieuwe Testament.” Zeer goed. Doch, welken zendbrief staat er voor? Naar ik meen, aan Filémon, en aan Jakobus, daarachter.

›Halleluja! lof zij den Heer!
Aanbidt den Vader, geeft Hem eer,
Den Schepper aller dingen!”

Waar lezen wij dat de Heer de wereld geschapen heeft? Wie kan antwoorden? »Genesis I: vs. 1. In den beginne schiep God den hemel en de aarde.” Juist. De groote God schiep ze met een *woord*. Wij lezen in het derde vers: »En God zeide: Daar zij licht, en daar werd licht.” Hoe machtig is de Heer! Zoo spreekt Hij nog over menige duistere ziel, dat, daar zij licht! uit, en ziet! het wordt licht.

Lieve kinderen, als er onder u zijn die God niet beminnen, en weigeren om Jezus te volgen, dan zijt gij te beklagen, want uwe harten zijn nog duister wegens de zonden. Doch het bloed van Jezus Christus, den Zone Gods, kan u reinigen, en dan, ziet! er zal licht zijn. God helpe u allen de toevlucht naar den Heiland te nemen!

»Den roem van zijn barmhartigheid,»

Gij weet wat het zegt *beroemd* te zijn. Bijvoorbeeld, iemand heeft een of ander groot en goed werk gedaan, dan wordt er over zoodanige daad veel gesproken. Dit noemt men *roem*. Nu, wel mogen wij roemen over Gods barmhartigheid. O, hoe groot! Wij lezen in den Bijbel:

»Hij doet Zijn zon opgaan over boozen en goeden, en regent over rechtvaardigen en onrechtvaardigen.” De tijd zou mij ontbreken als ik moest spreken over de barmhartigheid Gods, doch die groote ontferming is in het kort te lezen in het Evangelie van Johannes, het derde hoofdstuk, zestiende vers: »Alzoo lief heeft God de wereld gehad dat Hij Zijnen eeniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die

in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebben."

Wie kan mij zeggen hoeveel Evangelisten er zijn?
En hunne namen?

»Zijn wijsheid, macht en majesteit,
Moet al het schepsel zingen."

Zijne Wijsheid. Hoe straalt die niet door in de natuur! Op de minuut komt de zon te voorschijn, en op de minuut gaat zij onder. Winter en zomer, lente en herfst — alles op den bestemden tijd. De tijd zou te kort zijn indien ik in bijzonderheden moest treden over de wijsheid Gods, te zien in Zijne werken. Doch om nu slechts één zaak te noemen. God heeft de groote zee gemaakt, met al wat er in is. In den oceaen zijn ontzaglijke groote dieren, en dan weer zulke kleine, dat men een vergrootglas behoeft om ze te kunnen zien. En de Heer zorgt voor hen allen. Zij krijgen voedsel, en aan allen wordt door God bescherming verleend.

Wie kan mij zeggen, welk boek in den Bijbel vóór de Psalmen staat? Iemand antwoordt: Job. Dit is recht. Wanneer gij, lieve kinderen, te huis komt, zoekt dan op, Psalm 104, leest met aandacht, en dan zult gij meer of min, hoewel in zeer kleine mate, een begrip krijgen van de wijsheid Gods. In het 24ste vers lezen wij: »Hoe groot zijn Uwe werken, o Heere! Gij hebt ze allen met wijsheid gemaakt; het aardrijk is vol van Uwe goederen."

Zijne Macht. Wie kan Gods macht beschrijven? Hij is *Almachtig*. Door den adem Zijns monds werpt Hij den cederboom neer, en velt de honderdjarige eiken. Hij kan doen wat door niemand anders gedaan kan worden. Hij heeft macht om in het leven te houden, en om te dooden. De zondaars kunnen door Hem verdaan worden, en in één oogenblik naar de hel gezonden. Doch Hij gebruikt die macht niet. Zijne barmhartigheid is zeer groot, en gaat over al Zijne werken. Hij geeft den zondaar tijd om zich te bekeeren.

Hoe is het met u gesteld, lieve kinderen? Zijt gij bekeerd? Hebt gij u al aan Jezus overgegeven? Indien niet, dan is het hoog tijd.

›Ziet, kinderen, hoe de hemelpoort
 Voor u ook open staat;
 Treedt binnen op des Heilands woord,
 't Is morgen licht te laat."

Zijne Majesteit. Dit is een woord dat een Koning of Koningin aanduidt. Wanneer wij spreken van onze Koningin, wordt er gewoonlijk gezegd: ›Hare Majesteit, Koningin Victoria." God is de Koning der Koningen, en de Heer der Heeren.

En deze Koning is onze *Vader*. De dierbare Heiland zelf heeft geleerd dat de geloovige, wanneer hij bidt, God alzo moet aanspreken. Gij kent, kinderen, het allervolmaakst gebed! Wie kan zeggen waar het te vinden is? Neemt uwe Bijbels of Testamenten, en ziet of gij het vinden kunt. Iemand zegt het staat in het 6de hoofdstuk van het Evangelie

van Mattheus. Dit is juist. Wel, daar lezen wij dat de Heere Jezus gezegd heeft: »Gij dan, bidt aldus: *Onze Vader*, die in de hemelen zijt.»

Lieve kinderen, denkt er nu aan, welk eene groote liefde is het dat God, de Koning der Koningen, ook onze *Vader* wil zijn! Doch, vergeet het niet, als wij den Heere Jezus niet liefhebben, kunnen wij God ook niet beminnen als *Vader*. De Heiland zelf leert ons dit. Hij heeft gezegd: »Niemand kan tot den Vader gaan dan door Mij.» Waar staat het? Ook heeft Hij gezegd: »Ik ben de weg, de waarheid, en het leven.» In welk Evangelie zijn deze woorden te lezen?

Het gebed dat begint met »Onze Vader,» staat te lezen in Mattheus Evangelie, hebben wij gezegd. Wie was Mattheus? Waar was hij toen Jezus hem riep? Welke woorden werden door onzen Zaligmaker bij die gelegenheid gebruikt? Wat deed Mattheus toen hij aldus geroepen werd?

Moet al het schepsel zingen. In dezen regel wordt het woord »schepsel» gebruikt. Nu wil de schrijver hopen dat zijne jeugdige lezers en lezeressen niet aan het dwalen zullen gaan, en dit woord verwarren met de benaming van een dienstbode. Gij weet dat men in Zuid-Afrika de gewoonte heeft om een bediende een »schepsel» te noemen. Waarom weet ik niet. Er kan gemakkelijk misverstand plaats hebben. Eens las een onderwijzer voor aan eene klas uit den kinderbijbel. De geschiedenis liep over het dochtertje van Jairus. Hij las: »en zij lag op haar sterven.» Toen het hoofdstuk uit was, werd de

vraag door hem gedaan: »Wat was er gebeurd met het dochtertje van Jaïrus?» Een der kinderen gaf ten antwoord: »Toen zij sterf, toe lach zij!»

»Moet al het schepsel zingen.»

Dit beteekent zooveel als dat alles wat God geschapen heeft Hem moet prijzen. In een der psalmen worden de engelen in den hemel, zon, maan, en sterren, walvisschen, hagel en sneeuw, bergen en heuvelen, vee en vogelen toegeroepen om den Heer te loven. In welken psalm leest men dit?

Deze allen kunnen begrepen worden onder het woord »schepsel.» Ze zijn door God geschapen of gemaakt.

Lieve kinderen, ook wij moeten den Heere *vroolijk* zingen. De dienst van Jezus is eene *vroolijke* dienst. Niet een van kermen. Niet een van lange aangezichten. Niet een van zuchten.

Sommige menschen zijn van gedachten dat als men een christen wordt, het »gedaan» is met alle blijmoedigheid. Ik heb gehoord van een somberen ouden man die het groote zonde dacht te zijn, zijne vrouw op een Zondagmorgen te kussen! En dit wel omdat het Zondag is! De dienst van Jezus is blijdschap, vrede, liefde.

»O, hoe heerlijk, hoe begeerlijk,
Is de dienst van Jezus niet!
Niets op aarde haalt in waarde,
Bij het heil dat hij ons biedt.»

De Heere zegt ons in Zijn heilig en dierbaar woord — niet, kerm en zucht, en wederom zeg ik u kerm en zucht. Neen, maar aldus lezen wij: »Ver-

blijdt u in den Heer, wederom zeg ik u, *verblijdt* u."

»O ja, God ziet het gaarne dat Zijne kinderen verblijd zijn. Hij is onze Vader. Welk aardsche vader die zijne kinderen bemint, begeert om hen treurig te zien? Neen, hij wil hebben dat zij moeten huppelen en vroolijk zijn. Hoeveel te meer dan de Hemelsche Vader! Hij is de liefde zelve. Er staat in den Bijbel: »Want God is liefde." Wie kan zeggen waar in Gods woord dit vers te vinden is?

Nu, lieve kinderen zijn wij gekomen tot aan het einde van het eerste vers. Laat ons nu zien of gij goed onthouden hebt.

Uit welke taal hebben wij het woord Halleluja, en wat is de beteekenis?

Hoevele Evangelisten zijn er? Hunne namen?

Waar staat het volmaakste gebed te lezen?

Waar is het opgeteekend: »Niemand kan tot den Vader gaan dan door Mij?"

In welk Evangelie is het geschreven: »Ik ben de weg, de waarheid, en het leven?"

Het tweede vers luidt als volgt:

»Halleluja! lof zij den Zoon!
Gedaald van 's hemels hoogen troon,
Tot heil van stervelingen:
Hem, die voor onze zonden stierf,
En 't leven door zijn dood verwierf,
Moet al het schepsel zingen."

»Halleluja! lof zij den Zoon."

Wie kan mij zeggen hoeveel personen er zijn in de heilige Drieëenheid? Iemand antwoordt: Drie. Ja, zoo is het. Vader, Zoon en Heilige Geest. En deze drie zijn één. Toen de Heiland door Johannes den Dooper in de Jordaan gedoopt werd, sprak de Vader uit den hemel, de Zoon werd gedoopt, en de Heilige Geest kwam neder als eene duif.

Lieve kinderen, er is op aarde niet iemand geleerd genoeg om ons dit uit te leggen, maar als wij door Gods genade, en de verdiensten van onzen Heiland Jezus Christus den hemel hebben bereikt, zal de groote God het ons zelf duidelijk maken. Hier op aarde kunnen wij maar betrekkelijk min van God verstaan. Zoo schoon drukt de dichter het uit in Gez. 9:

›Waar zijn de wijzen die mij zeggen
Al 't geen de hooge Godheid kent?
Wat sterv'ling weet mij uit te leggen,
Waar Gods verstand begint en endt?
Hem, in 't onnaakbaar licht gezeten,
Heeft nimmer menschenoog gezien,
Hoe is zijn naam? zoudt gij hem weten?
Wat eindig schepsel noemt mij dien?"

Het is voor ons een der treffendste bewijzen dat de Bijbel het onfeilbaar woord van God is, dat het menschelijk verstand niet alles kan verstaan wat er in wordt geleerd. De Heer zegt het ons in Jesaja 55, vs. 8—9: ›Want Mijne gedachten zijn niet ulieder gedachten, en uwe wegen zijn niet Mijne wegen, spreekt de Heere."

Want gelijk de hemelen hooger zijn dan de aarde,

alzoo zijn Mijne wegen hooger dan uwe wegen, en Mijne gedachten dan ulieder gedachten."

Er zijn *verborgenheden* in het woord des Heeren zeer verre boven ons nietig verstand. Genoeg, echter, is er *geopenbaard*. De weg der zaligheid wordt ons in den Bijbel duidelijk aangewezen. In Deuteronomium 29, vs. 29, lezen wij:

»De *verborgene* dingen zijn voor den Heere onzen God; maar de *geopenbaarde* voor ons en voor onze kinderen."

Toch, lieve kinderen, is er zoo iets als een *verborgen* omgang met God op aarde. In psalm 25, vs. 14, staat: »De *verborgenheid* des Heeren is voor degenen, die Hem vreezen." Zeer mooi drukt de dichter het uit in den 25sten psalm op rijm:

»Gods verborgen omgang vinden
Zielen, daar zijn vrees in woont;
't Heilgeheim wordt aan zijn vrienden,
Naar zijn vreëverbond getoond,
d' Oogen houdt mijn stil gemoed
Opwaarts, om op God te letten;
Hij, die trouw is, zal mijn voet
Voeren uit der boozen netten."

Ja, lieve kinderen, het is wonderlijk hoe *nabij* God de mensch kan leven. Asaf zegt ons iets hiervan in een der psalmen. Wie van u kan mij zeggen waar? Deze woorden:

»Maar mij aangaande, het is mij goed *nabij* God te wezen."

Ook een kind kan *nabij* God leven! Maar hoe? Wel, er moet *reinheid* van harte zijn. Noem mij

kapittel en vers waar deze woorden van Jezus te vinden zijn: »Zalig zijn de *reinen van harte*, want *zij zullen God zien.*»

In het gezangboek bij de Independenten in gebruik lezen wij in Gez. 170 dit schoon versje:

»Maar, hoe, hoe heeft men Jezus dan,
Dien niemand in deez' tijd
Lichaamlijk zien of hooren kan,
Dewijl Hij zulks vermijdt?»

Dan volgt het antwoord:

»Men heeft Hem, door 't geloof in Hem;
't Geloovig hart kan zien;
't Geloovig hart hoort Jezus stem,
En 't ongelooft moet vliên.»

Doch, lieve kinderen, wij kunnen Jezus niet zien met het oog des geloofs, noch zal Zijne stem in onze harten gehoord worden, als het daarbinnen *onrein* van zonde is. Er moet reinheid wezen. Laat ons God vragen om wedergeboren harten, gewasschen in het dierbaar bloed van Jezus, en door den Heiligen Geest tot een woonplaats gemaakt voor den Heiland.

»Gedaald van 's hemels hoogen troon
Tot heil van stervelingen.»

O, welk eene liefde heeft onze dierbare Heiland niet aan den dag gelegd om ons te behouden! Hij verliet den heerlijken hemel, den heiligen troon Zijns Vaders, en kwam onder de menschen wonen. Hij nam de gestalte eens dienstknechts aan. Hij

leefde voor ons, en Hij stierf voor ons. Laat ons uit wederliefde onze harten aan Hem geven.

»Hem, die voor onze zonden stierf.»

Denkt er aan, geliefde kinderen, Jezus, de Zoon Gods, *stierf* voor onze zonden. En niet alleen voor de onze, maar voor de zonde van de *geheele wereld*. Is het wonder dat dat zware pak zoo op Hem perste dat Hij moest uitroepen: »Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?» Laat ons Hem toch niet opnieuw kruisigen door onwilligheid om Zijne navolgers te worden.

»En 't leven door Zijn dood verwierf,
Moet al het schepsel zingen.»

Door den *dood* van Jezus krijgen wij het *leven*. Ware Hij niet gestorven, dan had de dood eeuwige macht over ons.

Nu zijn wij aan het einde van het tweede vers.

Hoevele personen zijn er in het Goddelijk Wezen?

Wat gebeurde bij den doop van den Heere Jezus?

Waar staat het: »Want Mijne gedachten zijn niet ulieder gedachten?»

En: »De verborgenheid des Heeren is voor degenen die Hem vreezen?»

Wat is vooral noodig voor een kind voor hij nabij God kan leven?

Het derde vers is als volgt:

»Halleluja! den Geest zij eer!
 Als in zijn tempel daalt Hij neer
 In 't hart van stervelingen:
 Hem, die ons troost en leert en leidt,
 En voor den hemel toebereidt,
 Moet al het schepsel zingen.»

»Halleluja! den Geest zij eer!»

Ziet gij, lieve kinderen, hier wordt gesproken van den derden persoon in de heilige Drieëenheid. Gij onthoudt nog, er zijn drie personen, Vader, Zoon en Heilige Geest.

»Als in zijn tempel daalt Hij neer
 In 't hart van stervelingen.»

Het hart van een kind is de tempel des Heiligen Geestes waarin Hij neerdaalt. Gij weet, mijne jonge vrienden, wat een tempel is. Velen uwer hebben zeker gelezen van den tempel door den wijzen Koning Salomon gebouwd. Waar kunnen wij het lezen? In het Oude of in het Nieuwe Testament?

Wel, een tempel is een kerk, en, zooals gij weet, is dit een gebouw aan den dienst des Heeren gewijd. Een der psalmen oprijm spreekt hiervan. David zegt daarin:

»Hoe lieflijk, hoe vol heilgenot,
 O Heer, der legerscharen God!
 Zijn mij uw huis en tempelzangen!
 Hoe branden mijn genegenheên,
 Om 's Heeren voorhof in te treên!
 Mijn ziel bezwijkt van sterk verlangen;
 Mijn hart roept uit tot God, die leeft,
 En aan mijn ziel het leven geeft.»

Iemand die God bemint, zal ook altoos verlangen om naar de kerk te gaan. Zie dit hier in het geval van David. Hij was een kind des Heeren. Zijne taal is: »Mijn ziel *bezwijkt* van *sterk* verlangen.»

Doch wie van ons zal het kunnen verdragen dat ons kerkgebouw, of om een ander woord te gebruiken, onze tempel, van binnen vuil en onrein zal zijn. Al zou het gebouw van *buiten* nog zoo schoon wezen, als het van *binnen* niet zindelijk is, zullen wij weigeren om er in te gaan om te aanbidden. Eerst dan wanneer het behoorlijk gereinigd is, zullen wij lust gevoelen om er heen te gaan.

Evenzoo is het met onze harten gesteld; zij zijn de tempelen van Gods Geest en moeten rein wezen voordat die Geest er in kan neerdalen. En hoe zullen ze rein worden? »Het bloed van Jezus Christus reinigt ons van alle zonden.» Waar lezen wij dit?

»Hem die ons troost, en leert en leidt.»

De Heilige Geest is de Trooster om wien de Heere Jezus beloofd heeft den Vader te bidden. Zoo lezen wij in Johannes 14 vs. 16 en 17: »En Ik zal den Vader bidden, en Hij zal u een anderen Trooster geven, opdat Hij bij u blijve in der eeuwigheid;

Namelijk den Geest der waarheid, welken de wereld niet kan ontvangen, want zij ziet Hem niet, en kent Hem niet; maar gij kent Hem, want Hij blijft bij ulieden, en zal in u zijn.» En ook verder in verzen 25 en 26: »Deze dingen heb Ik tot u gesproken, bij u blijvende.

Maar de Trooster, de Heilige Geest, welken de

Vader zenden zal in Mijnen naam, die zal u alles leeren, en zal u indachtig maken alles, wat ik u gezegd heb."

Let wel, lieve kleinen, de Heere Jezus zegt, de wereld, (dat is, de onbekeerden) kan de Geest niet ontvangen, want »zij ziet Hem niet en kent Hem niet." En zoo ook gij niet. Voor gij de vertroosting des Geestes kunt deelachtig worden, moet gij de wereld en hare ijdelheden hebben vaarwel gezegd. Wanneer een onbekeerd mensch in zware droefheid komt, neemt hij dikwijls de toevlucht tot verkeerde middelen. De een gaat naar de brandewijn bottel, een ander ontleent zich het leven met een mes, terwijl een derde de levensdraad afmaakt door verworping. Judas Iskariot is ons hiervan een voorbeeld. Wij lezen dat hij *berouw* had omdat hij den Heiland had verraden, en ging heen en verworgde zich zelven.

Ja, lieve kinderen, zoo is het. Het hart van Judas was onherboren, en ten gevolge daarvan had hij de vertroosting des Heiligen Geestes niet. Hoe noodzakelijk dan, dat wij nieuwe harten moeten bekomen. Laat ons er ernstig om bidden.

»En voor den hemel toebereidt,
Moet al het schepsel zingen."

De Heere Jezus heeft het duidelijk geleerd dat tenzij wij wederom geboren worden, wij het Koninkrijk Gods niet zien zullen. Waar staat het? Met wien hield Hij een gesprek bij die gelegenheid? Doch wij kunnen niet de werking des Geestes in onze harten deelachtig worden, indien zij de wereld toe-

gewijd zijn. En zooals Gods Geest ons voor den hemel voorbereidt, zoo bereidt ons de satan voor de hel en hare smarten. Laat ons dan den genade-tijd gebruiken om Jezus te zoeken.

Nu, lieve kinderen, is ons gesprek ten einde over Gez. I. Mogen de woorden van vermaning niet te vergeefs gesproken zijn!

Waarin daalt de Heilige Geest neder? Wat is een tempel?

Wie heeft gesproken van de liefelijkheid van den dienst in den tempel? Waar lezen wij het?

Waarnaar zal iemand die God vreest verlangen?

Wat is noodig vóór wij de vertroosting des Heiligen Geestes deelachtig kunnen zijn?

Waarheen neemt de onbekeerde mensch in zware droefheid de toevlucht?

Wat was het einde van Judas?

HOOFDSTUK II.

Nu gaan wij spreken over het tweede Gezang.
Het eerste vers luidt aldus:

›Den hoogen God alleen zij eer!
Elk kniel voor Hem aanbidde neer!
Elk moet Hem dank bewijzen!
Ja Hem, die ons zoo eindloos goed
Verzorgt, en in gevaar behoedt,
Moet al het schepsel prijzen.
Heft aan, heft aan! roemt zijn genâ!
Hij sloeg ons mededoogend gâ,
Hij schonk ons zijn bescherming;
Zingt dan den hoogen God ter eer!
Aanbidt Hem! buigt u dankend neer!
Looft God! looft zijn ontferming!”

›Den hoogen God *alleen* zij eer.”

Gij weet kinderen, dat ons in des Heeren woord geleerd wordt, dat wij geene andere goden mogen dienen. Het woord luidt als volgt: ›Gij zult geene andere goden voor Mijn aangezicht hebben.” Waar staat het? Ik hoor iemand antwoorden: Exodes 20, en Deuteronomium 5. Zoo is het. Het is het eerste gebod, niet waar? Wel, let op, wij mogen niets op aarde liever hebben dan God, anders vervallen wij in afgoderij.

»Elk *kniel* voor hem aanbeddend neer.»

Wel is waar, de Heer ziet op het hart en niet op de gestalte des lichaams, toch is het knielen eene eerbiedige houding, en lofwaardig. Het wordt ook bevolen, op meer dan eene plaats in den Bijbel.

De arme heiden knielt neder voor hout en steen, omdat hij den waren God niet kent. Hoe noodig is het dan voor elk kind dat de Heere Jezus bemint om veel te bidden, en naar vermogen te *geven* voor de uitbreiding van Christus' Koninkrijk. Het is eene bepaalde plicht die op ons rust. De Heiland heeft bij Zijn vertrek naar den hemel uitdrukkelijk gezegd: »Gaat dan henen, onderwijst al de volkeren, dezelve doopende in den naam des Vaders, en des Zoons, en des Heiligen Geestes; leerende hen houden alles wat Ik u geboden heb.»

Wij zijn niet allen geroepen om persoonlijk naar de heidenwereld te gaan, doch *velen* kunnen *geven*, en *allen* kunnen *bidden*.

»Elk moet hem dank bewijzen!»

Ach ja, werd dit toch maar gedaan! Doch helaas, hoevele duizenden zijn er niet die weigeren om dit te doen. Zij hebben geen lust in de dingen Gods maar behooren den satan toe. Laat ons, lieve kinderen, te allen tijde veel voor de onbekeerden bidden dat zij zich moeten bekeeren en niet verloren gaan.

Ja Hem, die ons zoo eind'loos goed
Verzorgt, en in gevaar behoedt,
Moet al het schepsel prijzen.»

Hoe heeft de Heer niet trouw voor ons gezorgd

van den dag onzer geboorte af tot nu toe! Aan voedsel en deksel ontbrak het ons niet, noch aan gezondheid en krachten, noch aan vrienden, noch aan de genademiddelen, noch aan duizenden andere zegeningen. Laat ons leven een van dankbare toe gewijidheid zijn.

Hoe dikwijls heeft de Heer ons ook niet in gevaar behoed! Wie weet hoe vaak eene slang ons nabij was, wellicht gereed om te bijten zonder dat wij het wisten! Doch God behoedde ons. Menigmaal ook waren wij ons bewust dat er groot gevaar aanwezig was, doch de Hemelsche Vader verlost ons. Laat ons den Allerhoogste hiervoor danken.

›Heft aan, heft aan, roemt zijn genâ.“

Hoe groot is de genade Gods aan ons arme zondaars bewezen, door Zijn Zoon Jezus Christus in de wereld te zenden, ten einde voor ons te lijden en te sterven!

De woorden hier gebezigd: ›Heft aan, heft aan,“ beteekenen zooveel als *singt, zingt*.

›Hij sloeg ons mededoogend ga,
Hij schonk ons Zijn bescherming.“

Als God niet met mededoogen jegens ons vervuld was, met andere woorden, niet hartelijk jammer voor ons was, dan waren wij reddeloos verloren. Doch hoe goed was de liefdevolle Vader in den hemel. ›Alzoo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijnen eeniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.“ (Joh. 3 v. 16.)

•Zingt dan den hoogen God ter eer!
Aanbidt Hem! buigt u dankend neer!
Looft God, looft Zijn ontferming!”

Wij moeten niet alleen met het *verstand*, maar ook met het *hart* zingen. En niet slechts in het gebed de knieën buigen, maar ook moet de ziel in eene eerbiedige houding wezen. Kunnen wij God ooit genoeg loven over Zijne ontferming?

Hoe luidt het eerste gebod?

Waarin vervallen wij als wij iets liever hebben dan God?

Hoedanige houding nemen wij aan wanneer wij knielen?

Waarvoor knielt de arme heiden neer?

Wat kan een kind doen, om het koninkrijk van onzen Heere Jezus uit te breiden?

Wat heeft de Heiland uitdrukkelijk bij Zijn vertrek naar den hemel geboden?

Wat weigeren duizenden om te doen?

Waarin hebben zij geen lust?

Wien behooren zij toe?

Wat moeten wij voor de onbekeerden doen?

Van wanneer af heeft de Heer voor ons gezorgd?

Welke zegeningen heeft Hij ons meegedeeld?

Heeft de Heer ons ook in gevaar behoedt?

Welke groote genade heeft God ons vooral bewezen?

Moeten wij alleen met het verstand zingen?

Nu, lieve vriendjes en vriendinnetjes, gaan wij een gesprek houden over het tweede vers:

»Ja, Vader! ja, ons lied zijt Gij!
 Wij eeren uwe heerschappij,
 O, Bron van licht en leven!
 Uw grenzelooze macht gebiedt;
 Daar rijzen werelden uit niet,
 Van uwen glans omgeven.
 't Is wijs en goed al wat Gij werkt,
 Gij heerscht alom en onbepert,
 U loven alle tongen!
 U, Vader! wien 't heelal vereert,
 U danken wij, dat Gij regeert,
 Nooit wordt uw lof volzongen.»

»Ja, Vader! Ja, ons lied zijt Gij!»

Hoevele *wereldsche* liederen worden er niet gezongen in vergelijking met *geestelijke* liederen. Toch er is geen kwaad in het zingen, ook van een *wereldsch* lied, maar geestelijke liederen mogen niet daardoor verdrongen worden. Men zegt: »Waar het hart vol van is, loopt den mond van over.» Als onze harten vol van God zijn, zal het ook wel in onze liederen gehoord worden. Als iemand geen smaak vindt in een geestelijk lied, is het een klaar bewijs, dat zijn hart nog niet recht is voor den Heer.

»Wij eeren uwe heerschappij.»

Gelukkig is het voor ons, aardbewoners, dat *God* heerscht over de wereld. Treurig inderdaad zou het zijn als het bestier ware in de handen van den kortzichtigen mensch!

›O, Bron van licht en leven.”

Gij weet, lieve kinderen, wie de wereld geschapen heeft. Het is God. Wij lezen in Genesis 1, vs. 3: ›En God zeide: Daar zij licht! en daar werd licht.” Terecht dus wordt er gezongen: ›O, Bron van licht en leven.” Gij verstaat dat het woord Bron fontein beteekent. God is de fontein van licht. Zoolang wij Hem niet kennen, is het alles duister in de ziel. Zoodra echter, wanneer wij ons aan Jezus overgeven, komt er licht. God is ook de bron van *leven*. De Heer had Adam geformeerd uit het stof der aarde, toen blies Hij in zijne neusgaten, en de mensch werd ›tot een *levende* ziel.” Voor wij geestelijk levend kunnen worden, moet de Heilige Geest over onze zielen blazen. Laat ons dan veel om dien Geest bidden.

›Uw grenzenlooze macht gebiedt;
Daar rijzen werelden uit niet,
Van uwen glans omgeven.”

God heeft niet slechts één, maar vele werelden geschapen. Het wordt gedacht dat ook de sterren bewoonde werelden zijn. En deze allen zijn door God met den worde geschapen. Hoe uitgebreid is het werk des Heeren!

›t Is wijs en goed, al wat Gij werkt,
Gij heerscht alom en onbeperkt,
U loven alle tongen!”

Lieve kinderen, wij kunnen niet altoos *verstaan* wat God doet, doch Hij is wijs en goed, en wij

moeten het *gelooven*. Wij zijn maar zeer kortzichtige menschen, en Hij is oneindig. De Allerhoogste is onze Vader, en kan nooit toelaten dat iets met ons zal gebeuren wat niet goed en nuttig is. Soms komt het ons voor, alsof de Heer hard met ons handelt. En toch is het niet zoo. Ik zal u daarvan iets verhalen :

›Een man had eens een droom. Hij droomde dat hij op reis was met een engel als reisgenoot. Op zekeren dag kwamen zij aan bij een zeer vriendelijken en gulhartigen man. Deze gaf hen wijn te drinken uit een gouden beker. Toen zij weg gingen, nam de engel, buiten weten van den eigenaar, den beker, en verborg hem onder zijn jas. Op weg vroeg de man aan den hemeling waarom hij zulk een slechte daad deed. ›Neen,› antwoordde deze : ›Ik doe niets wat slecht is; wees stil, en aanbid Gods weg !›

Verder aan bereikten zij de woning van een zeer stuurschen man. Hij was zoo gramstorig, dat er geen goed woord te vinden was voor de twee reizigers. Tot verwondering van zijn reisgenoot, overhandigde de engel, bij het heengaan, den norschen man, den beker als geschenk. Op weg zeide de droomer tot zijn metgezel : ›Uwe handelwijze komt mij meer en meer vreemd voor. Het eigendom van een goedhartigen mensch te nemen, en dat te geven aan een barschen en ongevoeligen man, zulk gedrag is mij onverklaarbaar.› Wederom antwoordde de engel : ›Wees stil, en aanbid Gods weg !›

Nu kwamen zij aan bij iemand die een rieten huis bewoonde. De eigenaar ontving hen zeer vriendelijk en verschafte aan de moede reizigers een nacht-

verblijf. Toen zij op den volgenden morgen, vóór het aanbreken van den dag, zich op weg begaven, stak de engel het huis in brand. Verontwaardigd riep zijn metgezel uit: »Gij zegt een engel Gods te zijn, maar is een daad als deze, die van een hemeling? Wat mag dit anders heeten dan goed met kwaad vergelden? Beloont gij op deze wijze de gulhartigheid van onzen vriendelijken gastheer?»

Opnieuw heette het: »Wees stil, en aanbid Gods weg!»

Eindelijk stapten de twee reizigers de woning binnen van nog een zeer vriendelijken man, wiens echtgenoot bijzonder aanminnig was. Zij werden onthaald op een smakelijken maaltijd, en daarna ging het op de verdere reis voort. De man zond ook zijn twaalfjarigen zoon een eind weegs met hen mede, om den weg te wijzen. Naderhand over een brug gaande, pakte de engel den knaap beet, en wierp hem in het water! Hij verdrong oogenblikkelijk! »Monster!» riep de droomer uit, »gij zijt geen engel Gods, maar een duivel!» »Neen,» antwoordde de hemelsche gezant bedaardelijk »ik ben geen duivel. Wees stil, en aanbid Gods weg! Luister, en ik zal wat duister is opklaren. De Heer zond mij naar den eersten man die ons zoo vriendelijk bejegende, en zeide: »Die man is een Mijner kinderen; de beker die hij in bezit heeft, bevat vergif in zijne samenstelling; gebruikt hij hem nog maar slechts voor eenige dagen, dan komen zijne lippen aan het vergif, en sterft. Dit mag niet, want Ik heb hem nog noodig in Mijn wijngaard. Daarom, ontnemt mijn kind den gevaarlijken beker.»

»De tweede man, die zoo norsch was, is een kind des duivels. De Heere nu zeide tot mij: Neem die beker, en geef hem aan dien gramstorigen en onbekeerden. De tijd der genade is voor hem voor eeuwig voorbij, en hij moet sterven door middel van dien beker.»

»De Heer zond mij ook naar den bewoner van het rieten huis, en gaf te kennen, dat die man ook een Zijner kinderen is. Hij had Hem gebeden om middelen ten einde een beter en grooter huis te bouwen. Wanneer hij begint in het fundament te graven, zal eene groote som geld er in gevonden worden. Daar er geen eigenaar voor zal wezen, komt het gevondene hem toe.»

»De vrouw van den man wiens zoon ik liet verdrinken, is eene christinne. God sprak tot mij, zeggende: »Die knaap zou op vijftwintigjarigen leeftijd de moordenaar van zijn vader worden. Nu wil ik de moeder, omdat zij een Mijner kinderen is, het grootere verdriet besparen; beter is het dat haar zoon op twaalfjarigen leeftijd zijn graf in het water vindt, dan op vijftwintigjarigen ouderdom zijn leven aan de galg te eindigen.»

»Daarom, mijn vriend, zeg ik, wees stil, en aanbid Gods weg!»

Gij ziet, lieve kinderen, het is zooals wij lezen in den Bijbel: »Gods weg is in de zee.»

»Gij heerscht alom en onbeperkt.»¹

Ja, zoo is het. Wie zal tot den Heer zeggen:
»Wat doet Gij?»

Onze koningin Victoria heerscht wel over Engeland en hare Kolonies, doch zij heerscht niet overal. Ook niet onbeperkt. Zij kan niet doen wat zij wil, want dezelfde wet waaronder wij staan, verbindt ook haar. Zoo is het met den Heer niet gesteld. Hij doet wat Hij wil. Doch God is onze liefhebbende Vader, zoowel als heerscher, en zal nooit iets verkeerds doen.

»U loven alle tongen.»

Mocht dit zoo zijn! God komt de lof toe van allen, en wanneer de mensch dien lof aan den satan en aan de wereld geeft, dan berooft hij den Heer.

U, Vader! wien 't heelal vereert,
U danken wij, dat Gij regeert,
Nooit wordt Uw lof volzongen.»

Neen, nooit wordt Gods lof volzongen. Wanneer wij zingen, is het ook menigmaal een danklied. Het woord »volzongen» beteekent zooveel als: Nooit kunnen wij den Heer genoeg danken met een danklied. Ach voor hoevele duizenden zegeningen moeten wij den Hemelschen Vader niet dagelijks dank zeggen! Wie kan dit naar waarde doen?

Nu het derde vers:

»Geloofst zij 's Vaders eenige Zoon!
Hij bracht ons van Zijns Vaders troon
De rijkste zegeningen;
Hem, onzen helper in den nood,
Hem, onzen redder van den dood,
Moet al wat ademt zingen.

Verlosser, Midlaar, Hoofd en Heer!
 Voor U knielt uw gemeente neêr,
 Lofzingend in uw woning.
 Eens wordt alom U toegebracht,
 Lof, eer en heerschappij en macht;
 Zoo heerscht G' als aller Koning."

»Hij bracht ons van Zijns Vaders troon
 De rijkste zegeningen."

Denkt er aan wat Jezus voor ons gedaan heeft
 opdat wij zalig mogen worden. Hij verliet »Zijns
 Vaders troon." Hoeveel zegt dit!

»Opdat de zondaar leven moog,
 Daalt zelfs de Schepper van omhoog,
 Verbergt zijn hooge majesteit,
 Wordt vleesch, wordt onze zaligheid.
 Gij, al ons heil, ons hoogste goed!
 Vereenigt U met vleesch en bloed,
 Wordt onze vriend en broeder, Gij,
 En, ol Gods kinderen worden wij!
 Door ééne misdaad vielen wij,
 Door één Verlosser zijn wij vrij;
 Wie vreest nog, die een Heiland heeft,
 Die voor ons bij den Vader leeft?"

Deze drie verzen uit Gez. 112 drukken zooveel
 uit, dat het niet noodig is iets meer over dit punt
 te zeggen.

»Hem, onzen helper in den nood."

Hoe groot was onze geestelijke nood! In gevaar van
 de hel. En Jezus hielp ons. Gij hebt gehoord van het
 beruchte opperhoofd van Namaqualand, Afrikaner.

Hij was een ruw mensch, doch werd bekeerd. Aan zijn zendeling, den Eerw. heer Moffat, verhaalde hij destijds, dat een droom het middel zijner bekeering was. Hij droomde dat hij een steilen berg moest beklimmen. Het voetpad was zeer eng, en werd hoe langer hoe meer steil. Aan den eenen kant van den berg was een diepe kloof en aan den brand. Wegens dezen brand werden de klippen op het voetpad zoo heet dat hij er nauwelijks meer op konde loopen, doch aan stilstaan of teruggaan viel niet te denken, want een donderende stem uit den brandenden afgrond riep hem gedurig dreigend tegen: »Voorwaarts!» Verschrikt kroop hij eindelijk op handen en voeten voort. De toestand was inderdaad hachelijk. De geheele berg was nu zoo gloeiend heet geworden dat het hopeloos scheen den top te kunnen bereiken, en kwam het tot stilstand, dan bestond er groot gevaar dat hij de brandende kloof zou intuimelen. Radeloos en vol angst zat de moedelooze man eindelijk neder, op het punt zich aan de wanhoop over te geven. Plotselijk verscheen hem een blinkend wezen, met een uiterst vriendelijk gelaat, sprak woorden van bemoediging, nam den wanhopige bij de hand, en bracht hem in veiligheid boven op den berg. »O, mijnheer," zeide Afrikaner, »het was de Heere Jezus dien ik in mijn droom zag; Hij heeft mij gered!"

Ziet gij, lieve lezers en lezeressen, wij moeten gevoelen dat wij reddeloos verloren zijn, en dan zal de Heiland ons redden. Zoolang wij ongevoelig blijven omtrent onze zonden, is het een droevig teeken dat de behoefte aan genade er nog niet is.

›Hem, onzen redder van den dood,
Moet al wat ademt zingen.”

Niemand, dan Jezus alleen, kan ons redden van den eeuwigen dood.

›Al wat ademt” wil zooveel zeggen als al wat leeft. Al wat leeft wordt derhalve opgeroepen om Jezus lof te zingen. Dus ook wij. Doch het is te vreezen dat vele kinderen zeer oneerbiedig zijn onder het zingen. Dit is zondig. Wat is een gezang anders dan een gebed op rijm? Als het ons betaamt bij het bidden eerbiedig te zijn, evenveel bij het zingen. Laat ons nooit vergeten dat de dierbare Heiland gezegd heeft, dat waar men in Zijnen naam vergadert, Hij in het midden is. Hoe vaak hebben wij niet den Heere Jezus gevraagd, in Gezang 93 om tegenwoordig te zijn? Wij zongen:

›Lieve Jezus! zie ons saam,
Hier op uw bevel vergaderd,
Waar ons hart in uwen naam
Dankbaar tot den Vader nadert;
Och! wees zelf nu in ons midden,
Bij ons danken, bij ons bidden.”

Als een Koning in ons midden stond, hoe eerbiedig zouden wij niet zijn! Hoeveel te meer zijn wij er toe geroepen wanneer de Koning der Koningen tegenwoordig is!

›Verlosser, Midlaar, Hoofd en Heer.”

Jezus verlost ons van onze zonden. Hij is de ›Middelaar Gods en der menschen.” Hij is onze advocaat bij God den Vader. Hij is ook het Hoofd

der gemeente. De Roomschen houden den Paus als het hoofd, doch wij, Protestanten, erkennen geen ander hoofd dan Christus.

Ook erkennen wij Hem als Heer. Waarom? Omdat Hij en de Vader één zijn. Hij zelf leert het. De woorden door Hem gebruikt zijn: »Die Mij gezien heeft, die heeft den Vader gezien.»

»Voor U knielt uw gemeente neer,
Lofzingend in uw woning.»

Hoe dankbaar moeten kinderen niet zijn die het voorrecht hebben om naar Gods huis te kunnen gaan! Hoevele duizenden zijn er niet die in dat voorrecht niet kunnen deelen!

»Knielt uw gemeente neer.»

Wanneer wij in Gods huis knielen, of op andere plaatsen, moeten onze harten met zulk eene houding gepaard gaan, anders is het een bloot uiterlijke ceremonie. In zulk een geval zou het ook van ons waar worden, zooals er geschreven staat in Gods woord: »Dit volk eert Mij met de *lippen*, maar hun *hart* is verre van mij.»

»Lofzingend in uw woning.»

Een kerk wordt genaamd het huis des Heeren. Een huis is eene woning.

»Eens wordt alom U toegebracht,
Lof, eer, en heerschappij en macht;
Zoo heerscht G' als aller Koning.»

Nu doet de Satan nog veel kwaad, en duizenden zijn er die weigeren om zich aan Jezus te onderwerpen. Doch het woord des Heeren leert ons

duidelijk dat *allen* den Heiland eens zullen erkennen als Koning. Hij zelf heeft ons geleerd om te bidden: »Uw Koninkrijk kome.» Bedroevend echter, is de gedachte dat er dagelijks menschen sterven in onbekeerden staat, die het Koninkrijk Gods niet binnengaan! Elk kind dat Jezus liefheeft, is geroepen om iets te doen ten einde anderen tot Hem te brengen.

Op zekeren avond verhaalde een vrome moeder aan haar zesjarigen zoon dat ook hij iets kon doen om zielen van het verderf te redden. »Ach, moeder,» zeide hij, »dit wil ik gaarne, was de gelegenheid maar daar.» »Wel, mijn kind,» hernam de moeder, »houdt uwe oogen open, en er zal wel spoedig een kans toe zijn.» Den volgenden morgen zat de knaap voor de deur, en daar zag hij een man, welbekend als een dronkaard, als naar gewoonte, naar de kantien gaan. O, dacht het kind, nu is er kans op om iets te doen, dat een ziel kan gered worden. Hij liep zoo hard als hij maar kon, en bereikte de kantien juist voor de man er in wilde gaan. In de deur ging het moedige kind staan, en zeide: »Ach, als het u belieft, ga hier toch niet in.» Beschaamd ging de dronkaard naar huis, en zeide tot zijne echtgenoot: »Vrouw, heden heeft een kind mij beschaamd gemaakt.» Omstandig werd nu verhaald wat was voorgevallen en de man eindigde zijn verhaal met de betuiging: »Van heden af, zweer ik den drank af, en drink geen druppel meer. Mocht God mij helpen!» Hij hield woord, werd niet slechts een nuchter mensch, maar kwam ook tot bekeering.

Als iemand geen smaak vindt in een geestelijk lied, waarvan is het een droevig bewijs?

Wat moet plaats hebben voor wij geestelijk levend kunnen worden?

Kunt gij verhalen hoe het gegaan is met iemand die in gezelschap van een engel reisde?

Kan Koningin Victoria doen wat zij wil?

Wie wordt beroofd wanneer de mensch aan den Satan, of aan de wereld eer geeft?

Kunt gij de geschiedenis van de bekeering van Afrikaner verhalen?

Wie is het hoofd der Kerk, volgens de Roomschen?

Waarom erkennen wij Jezus als Heer?

Wat moet met eene knielende houding gepaard gaan?

Wat is de roeping van elk kind dat Jezus lief heeft?

Verhaal hoe een kind het middel was om een dronkaard te redden?

Het vierde vers luidt als volgt:

•Den Heiligen Geest zij eer en prijs!
 Hij wil door godlijk onderwijs
 Ons in zijn waarheid leiden.
 Hij, van ons erfdeel 't onderpand,
 Hij wil ons door zijn eigen hand
 Ten hemel toebereiden.
 O Geest van God! bestuur ons hart,
 Verbeter ons, troost ons in smart,
 Schenk moed en kracht in lijden!
 Zoo zullen wij, door U geleid,

Eens in volmaakte zaligheid
Ons eindeloos verblijden."

›Den Heiligen Geest zij eer en prijs!
Hij wil door godlijk onderwijs
Ons in zijn waarheid leiden."

Wie kan mij zeggen welken persoon in de Drieënheid de Heilige Geest is?

Iemand antwoordt: De derde. Ja.

Gods woord is de waarheid. De Heere Jezus zelf zegt het. Hij bidt in het Hoogepriesterlijk gebed, Joh. 17 vs. 17: Heilig ze in Uwe waarheid; Uw woord is de waarheid."

Wij kunnen Gods woord wel lezen, doch niet verstaan, indien wij de voorlichting van den Heiligen Geest niet hebben. Daarom bidt David ook in een der psalmen: ›Ontdek mijne oogen, dat ik aanschouwe de wonderen uwer wet." Hoe noodig is het dan voor ons om veel te bidden om dien Geest!

Hoe treurig, inderdaad, is de gedachte dat er duizenden en millioenen menschen op aarde zijn die Gods woord nooit lezen, en ook duizenden die het wel lezen maar niet verstaan, omdat zij den Heiligen Geest niet deelachtig zijn! Is het dan niet onze plicht om veel te bidden om een algemeene uitstorting des Geestes?

›Hij van ons erfdeel 't onderpand."

Een erfdeel beteekent zooveel als erfenis. Het woord onderpand wil zooveel te kennen geven als securiteit of waarborg. Bij voorbeeld, ik leen aan iemand honderd ponden sterling op rente, zeg voor

een jaar. Nu wil ik toch gaarne mijn geld terug hebben, wanneer de tijd verstreken is. De man aan wien ik het geld geleend heb, kan wellicht verarmen, en niet in staat zijn iets er van terug te betalen.

Daarom moet de leener me iets van waarde in pand geven, met het recht het te verkoopen ingeval hij het geleende niet kan terug betalen. Welaan, allen die God liefhebben, bezitten eene hemelsche erfenis, die is nog toekomstig, doch de Heilige Geest werkt de verzekering in ons hart dat wij het erfdeel zekerlijk zullen deelachtig worden.

Ook op aarde hebben wij reeds een voorsmaak van die hemelsche erfenis. Ja, kinderen, het is zooals het staat in psalm 25 op rijm:

Gods *verborgen* omgang vinden.
Zielen, daar zijn vrees in woont;
't *Heilgeheim* wordt aan zijn vrienden,
Naar zijn vreêverbond getoond.
D' oogen houdt mijn stil gemoed
Opwaarts, om op God te letten;
Hij, die trouw is, zal mijn voet
Voeren uit der boozen netten."

Ook wordt ons in de Openbaring geleerd dat de Heer ons zal doen eten van het *verborgen* manna.

Doch dan moeten wij ook toezien en waken tegen wereldschgezindheid en ijdelheid, anders wordt die verborgen omgang grootelijks gestoord.

»Hij wil ons door Zijn eigen hand
Den hemel toebereiden."'

Dit is ook zoo. Als de Heilige Geest bezit neemt

van ons hart, dan gaat het zondige daaruit, en het hemelsche neemt de plaats daarvan in.

De Heere Jezus bad in het Hoogepriesterlijk gebed als volgt: »Ik ben niet meer in de wereld.»

En toch stond Hij op de aarde. Waarom kon Hij dan aldus bidden? Omdat Hij zoo hemelschgezind was. Dit toont ons aan dat ook wij alzoo hemelschgezind kunnen worden, door de werking des Heiligen Geestes.

»O Geest van God! bestuur ons hart.»

Wanneer Gods Geest ons hart bestuurt, dan zullen wij niet naar ijdele dingen omzien.

In den eersten psalm wordt beschreven de toestand van hen wier harten door Gods Geest bestuurd zijn:

»Welgelukzalig is de man, die niet wandelt in den raad der goddeloozen, noch staat op den weg der zondaren, noch zit in het gestoelte der spotters.

Maar zijn lust is in des Heeren wet, en hij overdenkt Zijne wet dag en nacht.

Want hij zal zijn als een boom, geplant aan waterbeken, die zijne vrucht geeft op zijnen tijd, en welks blad niet afvalt; en al wat hij doet, zal wel gelukken.»

Laat ons dit voorbeeld volgen.

»Verbeter ons, troost ons in smart.»

De Heilige Geest is de groote Trooster, van wien de Heiland gesproken heeft in Johannes 14 vs. 16:

»En Ik zal den Vader bidden, en Hij zal u eenen anderen Trooster geven, opdat Hij bij u blijve in der eeuwigheid.»

Menigmaal worden wij overvallen door eene droefheid zoo groot, dat geen mensch ons troosten kan; doch de Heilige Geest is er altoos in staat toe.

›Schenk moed en kracht in lijden.”

In lijden worden wij vaak moedeloos en krachteloos, doch het is wonderlijk hoe dat de Heilige Geest op zulk een tijd ondersteuning geven kan.

›Zoo zullen wij, door U geleid
Eens in volmaakte zaligheid
Ons eindeloos verblijden.”

Welk eene zaligheid zal dat voor ons wezen, de zaligheid des Hemels! welk eene blijdschap, de blijdschap des Hemels! En dit zal wezen een *eindeloos* verblijden!

Hier op aard is leed voor 't hart,
Hier is pijn en scheidingsmart,
't Zal eenmaal beter zijn,
O! Wat zal dat heerlijk zijn,
Heerlijk, heerlijk, heerlijk zijn,
O! Wat zal dat heerlijk zijn,
Als wij eens bij Jezus zijn.”

Zeg mij, lieve kinderen, is het niet de moeite waard te trachten die heerlijke plaats te bereiken? Welaan, Jezus is de weg er heen. Hij zelf leert het ons met deze woorden: ›Ik ben de weg, de waarheid, en het leven; niemand komt tot den Vader dan door Mij.”

Het vijfde of laatste vers van dit gezang is als volgt:

›Zingt, aard en hemel! Zingt uw' Heer!
 Het driemaal heilig meld' Zijn eer!
 Zingt Hem op hooge tonen!
 De lof van God vervull' 't heelal,
 Die is, die was, die komen zal,
 En onder ons wil wonen."

›Zingt, aard en hemel! zingt uw Heer!"

Wij lezen in Genesis 1 vs. 1: ›In den beginne schiep God den hemel en de aarde." Dat wil zeggen, de aarde en de lucht. Laatstgemelde is vol sterren, en het moet herhaald worden, dat gedacht wordt dat de sterren bewoonde werelden zijn, dus is het recht van den dichter om aard en hemel te bevelen den Heer te zingen, want het heelal behoort Hem toe.

›De lof van God vervull' 't heelal."

Zoo moet het wezen, want God is Heer van alles.

›Die is, die was, die komen zal,
 En onder ons wil wonen."

God heeft onder ons gewoond in den persoon van den Heere Jezus Christus.

Wat hebben wij noodig voordat wij Gods woord kunnen verstaan?

Wat bidt David in een der psalmen?

Waar lezen wij het?

Welke treurige gedachte doet zich hier voor?

Wat is een erfdeel?

Wat is een onderpand?

Kunnen wij op aarde reeds een voorsmaak van de hemelsche erfenis hebben?

In welk gedeelte van de Openbaring lezen wij van het verborgen manna?

Wat gebeurt wanneer de Heilige Geest bezit neemt van ons hart?

Waarom kon de Heere Jezus bidden: „Ik ben niet meer in de wereld?”

Wat wordt beschreven in den 1sten psalm?

Wie troost ons wanneer de mensch daartoe onmachtig is?

Waar lezen wij de woorden van Jezus: „Ik ben de weg, de waarheid, en het leven?”

HOOFDSTUK III.

Thans wijden wij onze aandacht aan gezang 3.

»Wij loven U, o God! wij prijzen Uwen naam!
U, eeuwig Vader! U verheft al 't schepsel saam.
Zingt Serafs, Eng'len zingt! heft machten aan en
tronen!

Onafgebroken rijz' uw lied op hooge tonen
Gij, driemaal heilig zijt G', o God der legerscharen!
Dat aard en hemel steeds uw grootheid openbaren."

»Wij loven U, o God! wij prijzen Uwen naam!
U, eeuwig Vader! U verheft al 't schepsel saam."

God is van eeuwigheid. Wij lezen in het Evangelie van Johannes deze woorden: »In den beginne was het Woord, en het Woord was bij God, en het Woord was God."

»Zingt Serafs, Eng'len zingt! heft machten aan en
tronen."

Hier wordt zelfs den Engelen bevolen den Heer te prijzen. En dit kan ook, want God is zoo heilig dat zelfs de Engelen voor Hem het aangezicht bedekken.

De woorden van het tweede vers zijn deze:

»U looft d' Apostelschaar in heerlijkheid, o Heer!
Profeten, Martelaars vermelden daar uw eer.

Daaruit zult gij zien hoe onze voorouders om hun geloof vervolgd werden, eerst door de heidensche keizers, en later door de Roomsche Kerk. O, het is vreeselijk te lezen, hoe onze voorouders door de Roomschen gemarteld werden. Zij werden op allerlei wijze gepijnigd, vervolgd, en gruwelijk vermoord. Velen hunner namen de vlucht, uit hun land, Frankrijk, naar ons land, Zuid-Afrika. Zij werden Hugenoten genaamd. Wij moeten die zaak nooit vergeten, want de geest is nog dezelfde in de Roomsche Kerk. Had zij maar de macht dan werden Protestanten morgen weer op brandstapels gelegd, op pijnbanken gefolterd, en aan allerlei wreedheden onderdanig gemaakt. Hoe spijtig is het dat vele Protestanten van onzen tijd zoo onverschillig zijn omtrent deze zaak! Ja, zoo onverschillig, dat men zich zelfs niet ontziet om huwelijken met Roomschen aan te gaan! Het einde hiervan kan niets anders dan ellende zijn. Wij kunnen ons verheugen in het feit, dat alle martelaars in den hemel zijn, en aan hen is het woord van Jezus bewaarheid geworden: »Die zijn leven verliest om Mijnentwil, zal hetzelfde vinden.»

Het is niet onmogelijk dat ook wij nog eens door de Roomschen zullen vervolgd worden. Het is te hopen dat alle Protestanten, zooals hunne voorouders, liever het leven feil zullen geven dan bukken onder de Roomsche Kerk! De godsdienst van die Kerk is een dun vernist heidendom.

»Door heel uw Kerk wordt steeds, daarboven, hier
beneden,
In strijd en zegepraal, uw groote naam beleden;

Zij looft o Vader! U, oneindig in vermogen,
Onpeilbaar in verstand, onmeetbaar in meedoogen."

De Kerk van Christus op aarde sluit alle geloovigen in, daarom wordt hij genoemd in onze geloofsbelijdenis, de *algemeene* Christelijke Kerk. Hier op aarde hebben kerken verscheidene namen, maar in het oog des Heeren zijn zij een. En de Kerk van Christus bestaat eensdeels op aarde, en eensdeels in den hemel. De Kerk op aarde wordt genoemd de strijdende, en die in den hemel de overwinnende Kerk. Tusschen die twee bestaat een nauw verband, nauwer dan men gedachtig aan is. Jacob zag een ladder, die van de aarde tot in den hemel reikte. Boven op de ladder zag hij God, terwijl de Engelen op en neder daalden.

De profeet Eliza bad dat God de oogen van zijn dienstknecht moest laten opengaan. Zijn gebed werd verhoord, en de dienaar zag de stad omringd van vurige wagenen en vurige paarden. De Heere Jezus zegt dat er blijdschap is voor de engelen Gods over eenen zondaar die zich bekeert.

Laat ons moedige strijders zijn voor de waarheid, in de kracht des Heeren, zoo zullen ook wij eens als overwinnaars gekroond worden.

»Onpeilbaar in verstand, onmeetbaar in meedoogen."

Ja, de Heere zegt in Jesaja 55: »Mijne gedachten zijn niet ulieder gedachten." En wie zal het mededoogen des Heeren meten? »Hij doet Zijn zon op gaan over boozen en goeden, en regent over rechtvaardigen en onrechtvaardigen." Zeer schoon wordt

het mededoogen Gods uitgedrukt in den 130sten psalm op rijm:

›Zoo gij in 't recht wilt treden,
 O Heer! en gadeslaan
 Onz' ongerechtigheden;
 Ach! wie zal dan bestaan;
 Maar neen, daar is vergeving
 Altijd bij u geweest;
 Dies wordt Gij, Heer, met beving,
 Recht kinderlijk gevreesd.”

Vers 3.

›U, Vader! U zij lof op een' verhoogden toon!
 Lof uwen eigenen, uw eengeboornen Zoon!
 Lof uwen Geest, die ons ten Trooster is gegeven,
 Ten Leidsman op den weg naar 't eeuwig zalig leven!
 U looft uw Kerk alom, waar Gij die ook vergaarde!
 U loov' wat loven kan, in hemel en op aarde.”

In dit vers wordt ons weder de heilige Drieënhed geleerd, Vader, Zoon en Heilige Geest. En de Geest wordt voorgesteld beide als Trooster, en Leidsman op den weg naar den hemel. O, als wij maar altoos de leiding van den Heiligen Geest wilden volgen! Hoe gelukkig zouden wij ons niet gevoelen!

›U looft uw Kerk alom, waar Gij die ook vergaarde,
 U loov' wat loven kan, in hemel en op aarde!”

Hier ziet gij het, lieve kinderen, wordt gesproken van de ›Kerk alom,” dit bedoelt de ›algemeene Christelijke Kerk.” Die kerk heeft geene muren, maar

strekt zich uit over de geheele wereld. Alle Gods kinderen behooren er toe.

»In hemel en op aarde.»

Is het niet eene liefelijke gedachte dat wij die op aarde zijn, God kunnen loven te zamen met de hemelingen? De hemel is niet zoo ver van ons als menigeen denkt.

Van wanneer af bestaat God?

Waar lezen wij deze woorden: »In den beginne was het Woord, en het Woord was bij God, en het Woord was God?»

Wat doen de engelen, omdat zij weten dat God heilig is?

Hoeveel apostelen waren er? noem mij hunne namen.

Waar lezen wij ze?

Wat heeft de Heere Jezus van Judas gezegd?

Noem mij eenige van de Profeten?

Hoe wordt Jesaja soms genoemd?

Wat zijn Martelaars?

Waar lezen wij van de Martelaars?

Hoe werden zij genoemd?

Wat is met hen gebeurd?

Moeten wij vrede hebben met de Roomsche Kerk?

Is haar geest veranderd?

Waarin kunnen wij ons verheugen, met betrekking tot de Martelaars?

Is het wel mogelijk dat ook wij eens door de
Rooschen kunnen vervolgd worden?

Hoe moeten wij ons onder zulke vervolging gedragen?

Wat is de godsdienst van de Roomsche Kerk?

Hoe wordt de Kerk van Christus op aarde in onze
geloofsbelijdenis genaamd?

Wie sluit zij in?

Bestaat de Kerk van Christus in den hemel, zoowel
als op aarde?

Hoe wordt de Kerk van Christus in den hemel
genaamd?

Wordt zij op aarde genaamd de strijdende Kerk?

Bestaat er ook een nauw verband tusschen de
Kerk in den hemel, en die op aarde?

Noem eenige voorbeelden.

Tot waar strekt de algemeene Christelijke Kerk
zich uit?

Vers 4.

U, Christus onzen Heer, bekleed met majesteit!
U, 's Vaders een'gen Zoon, zij lof in eeuwigheid!
Het menschmod lag in schuld en vloek voor God
verloren,
Gij werdt, den mensch tot heil, uit eene maagd
geboren;
Gij hebt aan 't kruis voor ons den dood zijn macht
ontnomen,
Zoo baandet G' ons den weg, om weer tot God te
komen."

In dit vers wordt ons het heil beschreven ons door Jezus aangebracht. Het menschdom was redde-loos verloren, en lag onder den vloek, en daar kwam de Heiland als Redder uit den hemel. Zooals het hier staat, werd Hij uit eene maagd geboren. Gij weet, lieve kinderen, dat het de maagd Maria was. In onze geloofsbelijdenis staat er ook: »Ontvangen van den Heiligen Geest, geboren uit de maagd Maria.» De Roomschen, of zooals zij ook anders genoemd worden, de Papisten, bidden ook de moeder van Jezus aan. Dit mag volstrekt niet zijn, want het is bepaald tegen het woord van God.

Immers wij lezen in den Bijbel als volgt: »Den Heer uwen God zult gij aanbidden en Hem alleen dienen.» Wie kan mij zeggen waar het staat? Iemand antwoord in Mattheus 4. Ja, dit is zoo. Het zijn de woorden door Jezus gebruikt, toen Hij door den satan verzocht werd.

Dat de Roomschen de maagd Maria vergoden, is ons een bewijs dat het heidendom nog in de Roomsche kerk leeft.

Ook roepen de Roomschen afgestorvene heiligen aan in het gebed, en ook dit is tegen het woord des Heeren, en heidensch.

Hoe nederig is Jezus naar de wereld gekomen! Hij werd geboren in een stal. Het zou zeer gemakkelijk voor God den Vader geweest zijn, om voor Zijn Zoon de allerprachtigste woning op aarde te bereiden. Doch ziet! zelfs in eene herberg was geen plaats.

Waarom dan moest Jezus zoo nederig van geboorte zijn? Mij dunkt het was dat de wereld moest